

Statistik om vuxna personer med missbruk och beroende 2015

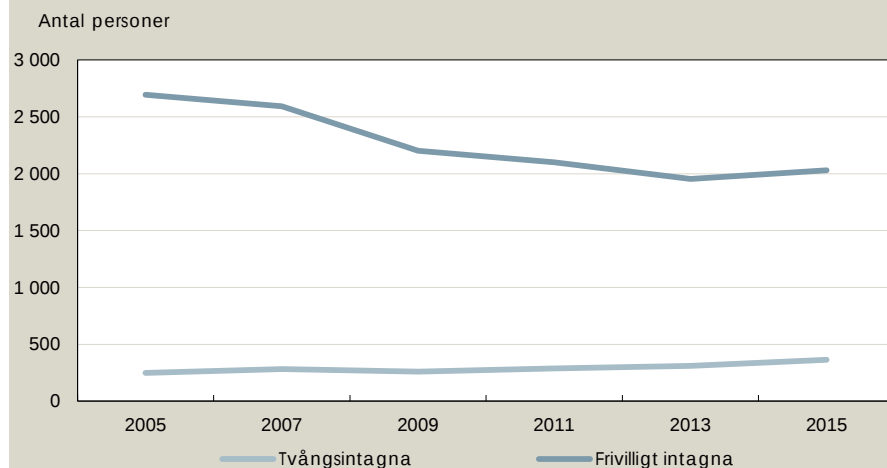
Omfattningen av institutionsvård ökade under 2015. Antalet tvångsvårdade den 1 november 2015 ökade med 11 procent jämfört med året innan. Samtidigt ökade den frivilliga institutionsvården med 6 procent. De vanligaste behandlingsformerna är dock olika typer av öppna insatser.

Antalet institutionsvårdade ökar

Den 1 november 2015 tvångsvårdades 378 personer på institution enligt lagen (1988:870) om vård av missbrukare i vissa fall (LVM). Det innebär en ökning från 342 personer till 378 personer jämfört med den 1 november 2014. Knappt en tredjedel av dessa var kvinnor.

Under samma period ökade även antalet vårdade inom den frivilliga institutionsvården enligt socialtjänstlagen (2001:453) (SoL) från 1 908 till 2 033 personer. I den frivilliga vården var andelen kvinnor något lägre än i tvångsvården, 27 procent. Antalet tvångsvårdade har ökat med 51 procent sedan 2005 medan antalet vårdade inom den frivilliga institutionsvården har minskat med 25 procent, se figur 1 nedan.

Figur 1. Antal personer vårdade i tvångsvård enligt LVM och frivilligt institutionsvård enligt SoL den 1 november 2005–2015

Källa: Statens institutionsstyrelse och mängdstatistik missbruk, Socialstyrelsen

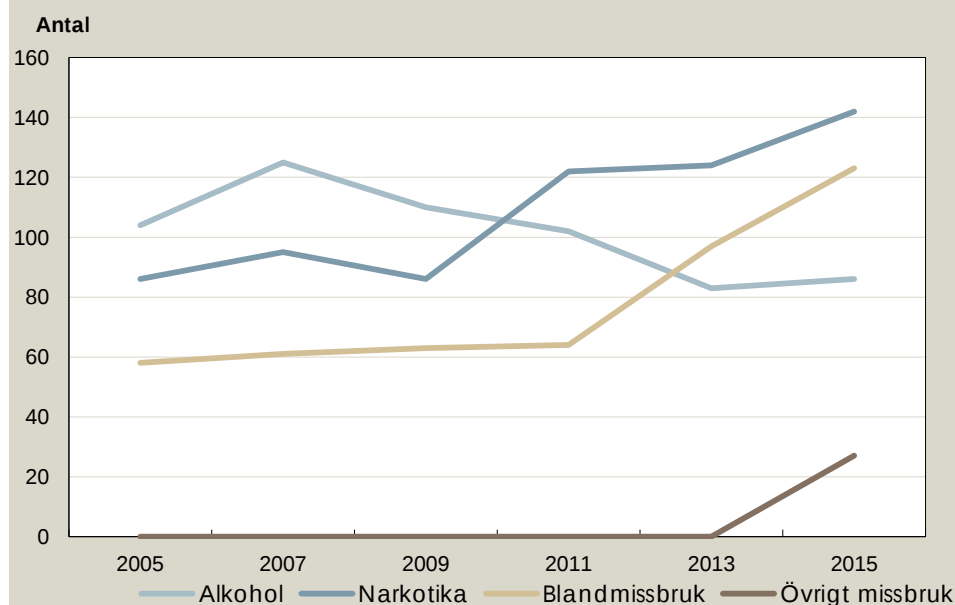
Narkotika och blandmissbruk allt vanligare som missbruksmedel bland intagna

Det vanligaste missbruksmedlet bland intagna för tvångsvård var narkotika av olika slag. Knappt 38 procent, 142 personer, vårdades för narkotikamissbruk. Blandmissbruk (narkotika och alkohol) blir allt vanligare sett över längre tid. År 2015 hade 33 procent av de vårdade blandmissbruk som huvudsakligt missbruksmedel. Alkohol, som enskilt missbruksmedel, blir allt ovanligare bland de vårdade inom tvångsvården.

År 2014 tillkom en missbruksform i statistiken som kallas övrigt missbruk, vilken bland annat omfattar lösningsmedel, spice och nättdroger av olika slag, det vill säga medel som inte är tydligt klassade som narkotika. Antalet som vårdas på grund av denna typ av missbruk har ökat från 14 personer 2014 till 27 personer 2015, se figur 2. Fem av dessa personer har ett missbruk av lösningsmedel medan övriga 22 har en annan typ av problematik.

Motsvarande utveckling kan även ses i att antalet personer som har vårdats i slutenvården med diagnosen F19 har ökat med 60 procent mellan 2010 och 2014. Diagnoskoden F19 omfattar psykiska störningar och beteendestörningar orsakade av flera droger i kombination och av andra psykoaktiva substanser. Personer som får denna diagnos kan ha olika typer av blandmissbruk och missbruk av preparat som inte är narkotikaklassade [1].

Figur 2. Antal intagna enligt LVM, 18 år och äldre, 1 november 2005–2015 efter missbruksmedel.

Källa: Statens institutionsstyrelse

Antalet med boendeinsatser ökar

Den 1 november 2015 fick drygt 6 200 personer insatsen bistånd som avser boende enligt SoL, vilket innebär en ökning med knappt 2 procent jämfört med 2014. Andelen kvinnor var 23 procent, se tabell 1 nedan.

Under de senaste 10 åren har antalet personer som är 21 år och äldre och som får bistånd som avser boende ökat med 6 procent, från 5 800 till 6 200 personer, medan antalet per 10 000 invånare minskat från 8,6 till 8,3.

Tabell 1. Samtliga vård- och stödformer den 1 november 2015

Antal och andel kvinnor och män 21 år och äldre.

Vård- eller stödform	Kvinnor		Män		Totalt	
	Antal	%	Antal	%	Antal	%
Bistånd som avser boende	1 438	23	4 766	77	6 204	100
Individuellt behovsprövade insatser	3 325	31	7 298	69	10 623	100
Heldygnsvård, varav	709	28	1 856	72	2 565	100
Frivillig institutionsvård	546	27	1 485	73	2 031	100
Familjehemsvård Sol 27 § LVM	47	28	123	72	170	100
Tvångsvård på institution	116	32	248	68	364	100

Källa: Statens institutionsstyrelse och mängdstatistik missbruk, Socialstyrelsen

Många öppna insatser ges som service

Den 1 november 2015 fick drygt 10 600 personer någon form av individuellt behovsprövad öppen insats enligt SoL, vilket är en minskning med cirka 2 procent jämfört med 2014. Av de som har fått behovsprövade öppna insatser 2015 var 69 procent män och 31 procent kvinnor, se tabell 1 ovan.

En stor andel av landets kommuner, 61 procent, uppger att de under 2015 gett öppna insatser som service utan biståndsbedömning, vilket innebär att dessa insatser inte finns registrerade i den officiella statistiken. Andelen som uppger att de har gett öppna insatser som service har minskat med 3 procent sedan 2014. Utöver det uppger 9 procent av kommunerna att de under 2015, till någon del, har gett bistånd som avser boende som service, vilket är en minskning med 2 procent jämfört med 2014.

Om statistiken

Statistiken behandlar insatser till personer som har problem med någon form av substansmissbruk: alkohol, narkotika, läkemedel eller lösningsmedel. Statistiken samlas dels in som en tvärsnittsmätning den 1 november och som uppgifter om insatser under hela året.

I faktabladet redovisas endast uppgifter om tvärsnittsdata från den 1 november.

Tvångsvård enligt LVM ges till personer 18 år och äldre.

Frivilliga insatser enligt SoL ges till personer som är 21 år och äldre.

Referenser

1. Sjukdomar i slutenvård 1989-2014. Stockholm: Socialstyrelsen; 2015. Sveriges officiella statistik, Hälso- och sjukvård

Mer information

Du hittar fler tabeller, diagram och annan information i Excel-filen:

www.socialstyrelsen.se/publikationer2016/2016-5-26

För dig som vill göra egna sökningar i statistikdatabasen:

www.socialstyrelsen.se/statistik/statistikdatabas/vuxnamedmissbrukochberoende

Kontakt

Barbro Engdahl (statistikfrågor)

Telefon: 075-247 30 00

E-post: barbro.engdahl@socialstyrelsen.se

Daniel Svensson (sakfrågor)

Telefon: 075-247 30 00

E-post: daniel.svensson@socialstyrelsen.se